

Мурзо Євгенія Олександрівна, курсант 2-го курсу ННІ № 1 НАВС;

*Науковий керівник:* Вознюк А. А.,  
завідувач наукової лабораторії з проблем досудового розслідування НАВС, кандидат юридичних наук, доцент

## МЕТА СТВОРЕННЯ ТЕРОРИСТИЧНОЇ ГРУПИ ТА ТЕРОРИСТИЧНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ

На початку ХХІ ст. проблема насильства загалом та проблема розростання тероризму безпосередньо стала особливо актуальною для усього світового співтовариства. На жаль, не обійшло це явище увагою і нашу вітчизну - Україну. Воно пов'язане з функціонуванням терористичних об'єднань, передбачених ст. 258-3 КК України. Якщо у 2013 р. зареєстровано лише один такий злочин, то у 2014 р. - 478, а у 2015 р. - 849.

Низка проблем що виникають під час кваліфікації цих злочинів пов'язана з метою створення та функціонування терористичних об'єднань.

Згідно ст. 1 Закону країни “Про боротьбу з тероризмом” від 20 березня 2003 р., - це група з двох і більше осіб, які об'єдналися з метою здійснення терористичних актів [1]. У той час як терористична організація (обумовлена ознаками злочинної організації) - стійке об'єднання трьох і більше осіб, яке створене з метою вчинення терористичної діяльності, у межах якого здійснено розподіл функцій, встановлено певні правила поведінки, обов'язкові для цих осіб під час підготовки і вчинення терористичних актів [1]. Між тим, зазначені визначення терористичних об'єднань в плані визначення мети суперечать поняттю «терористична діяльність», яке, у свою чергу, охоплює організацію незаконних збройних формувань, злочинних угруповань (злочинних організацій), організованих злочинних груп для вчинення терористичних актів [1].

В. О. Навроцький зазначає, що відмінність між терористичною групою і терористичною організацією полягає в

тому, що терористична група створюється для вчинення конкретного терористичного акту чи кількох таких актів, а терористична організація має діяти невизначений час, займатися терористичною діяльністю постійно, до досягнення певної мети [2, с. 682].

Для дослідження мети створення терористичного об'єднання можна висунути гіпотези про те, що вони організуються для: 1) вчинення терористичного акту; 2) вчинення терористичних злочинів; 3) здійснення терористичної діяльності [3].

У науковій літературі давно вже визнано, що терміном “терористичний акт” в українському законодавстві охоплюються лише ті дії, ознаки яких передбачено в диспозиції ст. 258 КК; що поняття “терористичний акт” є складовою частиною більш широкого поняття - “злочини терористичної спрямованості”, яке, в свою чергу, охоплюється ще більш широким поняттям - “терористична діяльність”, яке охоплює злочини терористичної спрямованості, так і сприяння таким діянням у будь-якому вигляді: створення терористичної групи чи терористичної організації; фінансування терористичної діяльності; підготовку терористів; пропаганду і поширення ідеології тероризму і т. ін. Ці поняття відповідають трьом рівням тероризму: 1) тероризм у вузькому розумінні (терористичний акт); 2) тероризм у широкому сенсі (злочини терористичної спрямованості); 3) тероризм у найбільш широкому розумінні (терористична діяльність) [4, с. 11-31; 5, с. 36-57].

У свою чергу, терористична діяльність - діяльність, яка охоплює: 1) планування, організацію, підготовку та реалізацію терористичних актів;

2) підбурювання до вчинення терористичних актів, насильства над фізичними особами або організаціями, знищення матеріальних об'єктів у терористичних цілях; 3) організацію незаконних збройних формувань, злочинних угруповань (злочинних організацій), організованих злочинних груп для вчинення терористичних актів, так само як і участь у таких актах; 4) вербування, озброєння, підготовку та використання

терористів; 5) пропаганду і поширення ідеології тероризму; 6) фінансування та інше сприяння тероризму [1].

Терористична діяльність не може бути визнана метою діяльності терористичних об'єднань, оскільки дещо звужує сферу діяльності цих утворень і не зовсім відповідає їх юридичній природі. Тому більш доцільно говорити про терористичні злочини. Закон України «Про боротьбу з тероризмом» від 20 березня 2003 р. використовує поняття «злочини терористичної спрямованості», «злочини, вчинені з терористичною метою», «злочини, пов'язані з терористичною діяльністю» тощо, не даючи визначення жодного з них. З метою подолання плутанини у юридичних термінах, у цьому законі для визначення мети створення терористичних об'єднань, слід замінити наведені вище поняття на поняття «терористичні злочини».

#### *СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ*

1. Про боротьбу з тероризмом : Закон України від 20 берез. 2003 р. № 638-IV. / [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov>.

2. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за ред. М. Л. Мельника, М. І. Хавронюка - 7-ме вид., переробл. та допов. - К. : Юридична думка, 2010. - 1288 с.

3. Вознюк А.А. Мета та створення терористичної групи та організації / А. А. Вознюк // Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика). - 2013. - С. 142

4. Зеленецький В.С., Ємельянов В.П. Концептуальні основи визначення категоріально-понятійного апарату у сфері боротьби з тероризмом: Наук.-практ. посіб. - Х.: Кроссроуд, 2006.

5. Семикін М.В. Створення терористичної групи чи терористичної організації: кримінально-правове дослідження. - Х.: Вид-во Нац. ун-ту внутр. справ, 2003.